

Paphos op Cyprus. FOTO EPA

Aan de andere kant: de eurozone bestaat uit meer dan vaste wisselkoersafspraken die je kunt opzeggen als de interne spanningen te groot worden door verschillen in inflatie.

Wat we nodig hebben, is een middenweg tussen het dollarsysteem in de VS en een stelsel van vaste wisselkoersen. Deze middenweg kan een 'open muntunie' zijn met geassocieerde leden, landen die volledig lid zijn geweest maar die nu tijdelijk hun eigen munteenheid terugkrijgen met de optie om later weer volledig mee te doen. Die status is aantrekkelijk voor landen die zichzelf de harde weg willen besparen die nodig is om binnen de eurozone te blijven: reële devaluatie, dat wil zeggen lagere lonen en prijzen. De geassocieerde leden krijgen bij de uittreding en de tijdelijke herinvoering van een eigen munt hulp van de andere leden, maar moeten hervormingen doorvoeren als ze terug willen komen.

Tegelijkertijd moet de Europese integratie verdergaan. Europa heeft vooral behoefte aan een uniform stelsel van regulering van de banken; die kunnen dan naar elkaar toegroeien, terwijl ze elkaar niet doodconcurreren met regels die van land tot land verschillen. Om te voorkomen dat Noord-Europa voortdurend geld moet overmaken naar het zuiden, zijn er harde begro-

Het is duidelijk dat in het zuiden reusachtige verliezen moeten worden genomen; onroerend goed heeft zijn waarde verloren, leningen aan bedrijven zijn niets meer waard

tingeisen nodig. De markten nemen dan weer het voortouw, niet de Europese Centrale Bank: beslissingen over beleggingen horen thuis bij beleggers die zelf de risico's dragen, niet bij centrale bankiers.

De tijd van garanties en verzekeringen is voorbij; die sluit je alleen af achter een 'een sluier van

onwetendheid', als er nog geen ramp is gebeurd. Maar die ramp heeft zich allang voltrokken. Voor een verzekering is het te laat.

Het is duidelijk dat in het zuiden reusachtige verliezen moeten worden genomen; onroerend goed heeft zijn waarde verloren, leningen aan bedrijven zijn niets meer waard.

Ik pleit voor het volgende: strenge beperkingen van de uitgaven en gelijktijdige vergroting van het concurrentievermogen. Daarbij hoort dat je de geldpers niet aanzet.

Maar het lijkt erop dat de mensen die de besluiten nemen (en hun raadgevers) zich liever op glad ijs begeven en iedereen laten opdraaien voor de schulden van het zuiden.

Hans-Werner Sinn is hoogleraar in de economie en voorzitter van het economisch onderzoeksinstituut Ifo in München.

Yanis Varoufakis' artikel 'A Mental Experiment for establishing the relative mood for solving the Crisis in Europe, in Britain & in the USA' plaatste de auteur op zijn website (yanisvaroufakis.eu, 23/7). *Wirtschaftswoche* 29 (17/7) publiceerde het artikel van **Hans-Werner Sinn** onder de titel 'Die offene Währungsunion'. ■